

การประชุมวิชาการระดับชาติ “นอร์ทเทิร์นวิจัย” ครั้งที่ 7

Northern Research

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียน สหวิทยาเขตผาแต้ม สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29

The school Administrator's Role in a Facilitation of Classroom Research for Teachers in Pha Taem consortium under the Secondary Educational Service Area Office 29

ธิดารัตน์ วิลามาศ, ดร.สุรางคณา มัณยานนท์ และ ดร.นรวรัตน์ดี ชินอัครวัฒน์

Thidarat Vilamas, Surangkana Manyanon and Nawaratwadee Chinakarawat

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียน สหวิทยาเขตผาแต้ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู และ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู กลุ่มตัวอย่างคือ ครู 8 โรงเรียน จำนวน 180 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที และค่าเอฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านการส่งเสริมให้เกิดผลสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการให้การยอมรับครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนและด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการให้การยอมรับครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. แนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู พบว่า ค่าที่มีความถี่สูงสุดคือ ผู้บริหารควรจัดทำนโยบายและแผนปฏิบัติงานโครงการทำวิจัยในชั้นเรียนในสถานศึกษาให้มีความชัดเจน
คำสำคัญ: บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา การวิจัยในชั้นเรียน

Abstracts

The research aimed 1) to study the school administrator's roles in a facilitation of classroom research for teachers in Pha Taem consortium under the Secondary Educational Service Area Office 29. 2) to compare the opinions on the school administrator's roles in a facilitation of classroom research and 3) to study the guidelines for developing the school administrator's roles in a facilitation of classroom research. The samples were 180 teachers of Pha Taem consortium under the Secondary Education Service Area Office 29, in an academic year 2020. The samples were derived by using Krejcie & Morgan table. The research tool was a 40-item-5-rating-scale questionnaire. The statistics employed for data analysis were percentage, mean, standard deviation, T-test and F-test.

The research found that :

1. The school administrator's roles in a facilitation of classroom research as a whole and in each aspect were at a high level. The aspect of facilitating teacher to do classroom research was at the highest mean.
2. The comparison of opinions on the school administrator's roles in a facilitation of classroom research. It revealed that different teaching experiences was not significant. Except for two aspects, those were accepting the teachers and responsibility for the teachers who do the classroom research; they were significant difference at the level of .05. Different education was not different opinion, except in an aspect of accepting the teacher was significant difference at .05.
3. The guidelines for developing the school administrator's roles in facilitation of classroom research found that the value with the highest frequency was the school administrator should set out a clear policy and an action plan on facilitation of the classroom research.

Keywords: The School Administrator's Role, Classroom Research

บทนำ

การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยเพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหาหรือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งเน้นในลักษณะการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยมีปัญหาการเรียนรู้เป็นจุดเริ่มต้น ผู้สอนหาวิธีการหรือนวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหา มีการสังเกตและตรวจสอบผลของการแก้ปัญหาแล้วจึงบันทึกและสะท้อนการแก้ปัญหาที่พบ ซึ่งเป็นการศึกษา ค้นคว้าที่สะท้อนตัวครูผู้สอนและกลุ่มผู้เรียนในสถานการณ์สังคม เพื่อค้นหาลักษณะที่เหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับภาวะของสังคมหรือสถานการณ์ ด้วยความร่วมมือของเพื่อนครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ตลอดจนสมาชิกในสังคมที่เกี่ยวข้อง มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์การเรียนการสอนของตนเองและทีมผู้สอน เพื่อพัฒนาเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการสอนและการเรียนรู้ อันเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงแบบมีแบบแผน ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนนั้นมุ่งแก้ปัญหาหรือพัฒนางานที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน ซึ่งต้องบังเกิดประโยชน์แก่นักเรียนในการพัฒนาการเรียนรู้และส่งผลต่อผลงานของครูผู้สอน (วิทยาลัยเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขกาญจนาภิเษก, 2561: 1-2) สอดคล้องกับแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 24(5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ มาตรา 30 ส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับ การศึกษาในหลักสูตร ได้กล่าวถึงการวิจัยในกระบวนการจัดการศึกษาของผู้เกี่ยวข้อง ดังเช่น ศึกษา ค้นคว้า วิจัยเพื่อพัฒนา

สื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้ผู้สอนนำกระบวนการวิจัยมาผสมผสานหรือบูรณาการใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนและเพื่อให้ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สามารถใช้กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: 14)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียน สหวิทยาเขตผาแต้ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน และการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนให้มีคุณภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน พัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับสภาพการณ์ และเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียน สหวิทยาเขตผาแต้ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียน สหวิทยาเขตผาแต้ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 จำนวนตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และวุฒิการศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียน สหวิทยาเขตผาแต้ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในโรงเรียนสหวิทยาเขตผาแต้ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 8 โรงเรียน จำนวน 339 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในโรงเรียนสหวิทยาเขตผาแต้ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 8 โรงเรียน จำนวน 180 คน โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (ธานีทร ศิลปาจารย์, 2551: 45) จากนั้นใช้วิธีการเทียบสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนครูในแต่ละโรงเรียนและการสุ่มอย่างง่าย

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ตัวแปรอิสระ คือ ประสบการณ์ในการทำงาน และวุฒิการศึกษา และตัวแปรตาม คือ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนสหวิทยาเขตผาแต้ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยทำการศึกษากับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียน สหวิทยาเขตผาแต้ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 ใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการส่งเสริมให้เกิดผลสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน ด้านการให้การยอมรับครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ด้านการให้ความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน และด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนสหวิทยาเขตผาแต้ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ Likert มี 5 ระดับ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู ทั้ง 5 ด้าน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี ไปยังประธานโรงเรียนสหวิทยาเขตผาแต้ม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 2) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างและขอรับคืนโดยตนเอง 3) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามจนครบตามจำนวน แล้วนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ก่อนนำไปวิเคราะห์ผล

ผลการวิจัย

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านการส่งเสริมให้เกิดผลสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการให้การยอมรับครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียนและด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการให้การยอมรับครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. แนวทางการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู พบว่า ค่าที่มีความถี่สูงสุดคือ ผู้บริหารควรจัดทำนโยบายและแผนปฏิบัติงานโครงการทำวิจัยในชั้นเรียนในสถานศึกษาให้มีความชัดเจน